

РЕЗЮМЕ
НА ОТЧЕТ
ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМНИЯ БЮДЖЕТ
КЪМ 31.12.2021 г.
НА
МИНИСТЕРСТВО НА ТУРИЗМА

В приложения документ е направен преглед на изпълнението на политиката в областта на устойчивото развитие на туризма и е отчетена степента на изпълнение на бюджетните програми, изпълнявани от Министерството на туризма.

Описани са степента на изпълнение на заложените стратегически и оперативни цели, допринасящи за постигане на политиката в областта на устойчивото развитие на туризма и степента на достигане на очакваната полза/ефект за обществото от постигането на стратегическата цел за съответната област на политика.

БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „ПОДОБРЯВАНЕ НА ПОЛИТИКИТЕ И РЕГУЛАЦИИТЕ В СЕКТОРА НА ТУРИЗМА”

Приоритетните цели на програмата са съобразени с основните цели на провежданата правителствена политика в областта на туризма за създаване на условия за неговото развитие като приоритетен отрасъл за страната, включително в условия на пандемията от Ковид-19.

Постигането на заложените в програмата цели се осъществява чрез:

- Предприемане на конкретни мерки и действия, през 2021г. за подпомагане на ликвидността и преодоляване на трудностите от липсата на оперативни средства за разплащане.
- Предоставяне на държавна помощ под формата на преки безвъзмездни средства в подкрепа на предприятия, регистрирани по Закона за туризма като туроператор или туристически агент, за преодоляване на икономическите последици от COVID-19.
- Мерки гарантиращи устойчиво целогодишно развитие на туризма чрез развитие на конкурентноспособен туристически продукт, стимулиране развитието на специализираните видове туризъм и изпълнение на заложените мерки в Плана за

действие 2017-2021г. към Актуализираната Национална стратегия за устойчиво развитие на туризма 2014-2030 г. и на Годишните цели на МТ за 2021г., утвърдени със Заповед № Т-РД-04-11/10.05.2021 г.

- Актуализиране на законовата нормативна база в диалог с неправителствените организации в туризма с цел намаляване на административната тежест и непрекъснато гарантиране правата и сигурността на потребителите и на качеството на предлаганите туристически продукти и услуги.

- Насърчаване на екологичното и дигитално трансформиране за справяне на последиците от COVID-19, с цел дългосрочна промяна на модела за развитие на туризма от модел, базиран на количеството към модел, основан на качеството.

- Приоритетното организиране на действия по предоставяне на концесия и отдаване под наем на морски плажове се намалява броят на неохраняемите плажове, осигурява се безопасното ползване на морските плажове и доброто им стопанисване. Постоянният контрол по изпълнение на договорните задължения на концесионерите и наемателите, води до все по-навременна и пълна събираемост на приходите и до предоставяне на по-качествена услуга на туристите по Черноморието.

Заложените в програмата цели се изпълняват в степен, съотнесима с динамиката и особеностите на туристическия пазар при стриктно спазване на изискванията и регламентите както на национално ниво, така и в съответствие с водещите европейски и световни организации и политики, както и съобразявайки се с последиците от пандемията COVID-19.

Целите се изпълняват от:

- ✓ **Дирекция „Туристическа политика”**, подпомага Министъра на туризма при осъществяването на държавната политика в областта на туризма чрез усъвършенстване на нормативната рамка, развитие на туристическите продукти, постигане на ефективна координация между институциите и взаимодействие с туристическия бизнес. В тази връзка, стремежът е към все по-качествено и срочно осъществяване на функциите и правомощията.

През отчетния период бяха извършени следните дейности:

В условията на епидемична обстановка българският туризъм бе изправен пред нови предизвикателства, които промениха облика на сектора не само в национален, но и в световен мащаб. Навременно взетите мерки забавиха развитието на пандемията от COVID-19 у нас, а введените мерки от Министерството на туризма към туристическия

бранш бяха добра основа за постепенното възстановяване на туристопотока през 2021г. Те бяха фокусирани преди всичко върху гарантиране живота и здравето на всеки турист.

Пандемията наложи промяна в политиката за туризма и се предприеха спешни мерки за спасяване на сектора, които продължиха и през 2021г. както следва:

- **Създадена бе нова Национална програма „ОТНОВО ЗАЕДНО“ в помощ на туристическия бизнес.** Програмата, в размер на 15 млн. лева, се финансира със средства от централния бюджет, предвидени за подкрепа на туристическия сектор. Чрез нея се даде възможност общо 30 хил. ученици и учители да посетят безплатно, по определен ред туристическите обекти. С нея се постигат едновременно две важни цели: подкрепа за туристическия бизнес с всички прилежащи елементи на туристическия продукт и се улеснява социализацията на учениците след продължителната изолация по време на дистанционното обучение.

Във връзка с преодоляване на последиците от пандемията от COVID-19 и съгласно Временна рамка на ЕК за **мерки за държавна помощ в подкрепа на икономиката**, Министерство на туризма разработи и нотифицира пакет от мерки за противодействие на недостига на ликвидност, пред който беше изправена туристическата индустрия, като беше администратор на 6 бр. схеми за подкрепа на туристическия сектор.

- Създадоха се няколко възможности малките и средни предприятия в страната, в частност тези от туристическия сектор да се възползват от финансиране в подкрепа на тяхната ликвидност чрез участие в схеми за безвъзмездна финансова помощ и чрез прилагане на мерки за преференциално кредитиране.

- Продължи да работи създадения механизъм за подкрепа по мерките ЗАЕТОСТ ХЗ за сектор Туризмъ.

- Полагат се усилия по дипломатически път да се гарантира влизането на основните пазари при спазване на всички санитарно-епидемиологични мерки и изисквания.

Също така продължава през отчетния период изпълнението на:

- ✓ **Актуализираната Национална стратегия за устойчиво развитие на туризма в Република България 2014 - 2030 г.**

Изготвен е краткосрочен план за действие за периода юли-декември 2021г. с заложен мерки и дейности към Актуализираната Национална Стратегия за устойчиво развитие на туризма в Република България 2014-2030 г.

Актуализиран е разработения през 2019 г. План за развитие на здравния туризъм за периода 2020 – 2025. Основната му цел е България да се превърне в туристическа дестинация със силно развит дял на здравния туризъм и балансирано развитие на всички разновидности – медицински, балнеотуризм, спа, уелнес и таласотерапевтичен туризъм.

✓ **Институционално укрепване на Организацията за управление на туристическите райони** на основата на приетата Концепция за туристическо райониране.

Прилага се активна и последователна политика за развитие на районите чрез насърчаване на туристическото райониране, което ще започне да изпълнява пространствена основа за ефективно организиране на туристическите ресурси в конкурентни регионални туристически продукти. В тази връзка са предприети законодателни инициативи за изменение и допълнение на Закона за туризма, в частта създаване и функциониране на Организации за управление на туристическите райони. Законодателната мярка е продиктувана от идентифицирана необходимост от подобряване на нормативната уредба в резултат на направени анализи на работата на учредените организации към момента.

Разработиха се маркетингови стратегии на деветте организации за управление на туристическите райони, като необходим институционален фактор за регионалното развитие на туризма.

Продължава институционалното им укрепване чрез проект за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по ОП “Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020г.

✓ **Национален съвет по туризъм**

Националният съвет по туризъм, като консултативен орган към министъра на туризма и работещ орган с активното участие и партньорство на туристическия бизнес за отчетния период е провел две заседания- първото на 18.06.2021 г. в гр. Сливен, на което основен акцент бе стимулирането на вътрешния туризъм чрез развитието на туристическите райони и мястото на Организацията за управление на туристическите райони (ОУТР). Представени бяха резултати от проведено социологическо проучване от Галъп, направено сред граждани на Румъния, Чехия, Словакия, Сърбия, Украйна и Северна Македония. Отчетени бяха предприетите действия за подпомагане на туристическия бизнес в условията на COVID-19, активните усилия по пазари, отварянето на границите с Румъния и Чехия.

Второто заседание бе на 28.10.2021г. он-лайн на което бе представена Годишната програма за реклама на МТ за 2022г.

- **През отчетния период са приети изменения и допълнения в Тарифа за таксите,** които се събират по Закона за туризма (В сила от 06.04.2021 г., Приета с ПМС 118 от 01.04.2021 г., Обн. ДВ. бр.28/06.04.2021 г.). Промяната е свързана с привеждане на действащите към момента такси в съответствие с броя и вида на предоставяните административни услуги и с начина на тяхното изчисление, съгласно чл. 7а, ал. 6 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност и приемане на такси за услуги, които не са включени в съществуващата Тарифа за таксите, които се събират по Закона за туризма. Въведени са такси за услугите по Закона за туризма, за които в Тарифата не са били установени- като такси за регистрация на места за настаняване клас В – стаи за гости и апартаменти за гости и вписване на ски-училища по чл. 143б от ЗТ и такси за издаване на дубликат на идентификационна карта по чл. 148, ал. 3 от ЗТ.

- **Предприети се и други законодателни инициативи относно:**

- Законодателно регламентиране на извършването на превоз на туристи от туроператори, като допълнителна услуга, част от туристическия пакет с автомобили с капацитет 8+1. Законопроектът е съвместна разработка с МТИТС и ИА „Автомобилна администрация“ ;

- Създаване на законодателна рамка за развитие на велосипедния туризъм и разработване на Национален велосипеден план, и на план за действие към него, както и регламентиране на създаването на Национална мрежа от велосипедни маршрути.

- **Съобразено с извънредната епидемична обстановка продължава осъществяването на процедурите по категоризиране на туристическите обекти,** регистрация на туроператорите и туристическите агенти, вписване на организациите за управление на туристическите райони, туристическите сдружения, туристическите информационни центрове, на правоспособните екскурзоводи, планински водачи, сертифициране на балнеолечебни (медикъл СПА), СПА, уелнес и таласотерапевтични центрове, както и определяне вида на ски пистите и тяхната безопасност.

- **Осъществява се ефективна координация между институциите за интегриране на туризма в свързаните с него секторни политики,** особено активно с оглед предизвикателствата на COVID-19 пандемията. За подобряване на координацията

на национално, регионално и местно ниво по отношение развитието на туризма, през отчетния период, Министерството на туризма (Дирекция „Туристическа политика“) организира провеждането (съдейства при организирането) на презентации/онлайн срещи/форуми по въпроси, свързани с подпомагане на туристическия бизнес и справянето му с последиците от COVID-19 пандемията.

Дирекция „Управление на морските плажове“, която подпомага министъра на туризма чрез организиране и осъществяване на концесионната политика и дейностите по предоставяне на концесии на морски плажове и отдаването им под наем. С приоритет се организират действия по предоставяне на концесии на морски плажове. Извършва се с особена важност контролна дейност по действащите договори за концесия и наем.

Откритите процедури за възлагане на концесия за морски плажове за 2021 г. са тринадесет на брой, като всички са открити в първо полугодие.

За периода 01.01. – 31.12.2021 г. броят на обявените търгове за отдаване под наем на морски плажове е единадесет- осем в първо полугодие и три във второ.

За отчетният период са сключени от министъра на туризма три нови договора за отдаване под наем на морски плажове и шестнадесет нови концесионни договора.

За календарната 2021 г. са извършени 414 проверки на място за изпълнение на законовите и договорни задължения на концесионери и наематели на морски плажове и 237 заснемания на технически данни на морските плажове, обектите разположени на тях, свободна и заета зона и др.

В резултат на извършените проверки, за констатираните нарушения са наложени и събрани неустойки в размер на 105 167,59 лв. по концесионни договори и 25 913,98 лв. по договори за отдаване под наем на морски плажове.

Съставени са 5 броя актове за установяване на административни нарушения на концесионери и наематели на морски плажове.

За отчетния период са реализирани приходи от концесии в размер на 7 898 157 лв. с ДДС и приходи от наеми в размер на 625 370 лв. с ДДС. Намалението на реализираните приходи спрямо предходни години се дължи на факта, че едновременно се натрупаха намаления на концесионните възнаграждения и наемните цени за морски плажове от две години - съгласно § 23 от ПЗР на ЗИД на ЗЗ от 2020 г., Решение № 428 на Министерския съвет от 27.05.2021 г. за отправяне на предложение до концесионерите на морски плажове за намаляване за летен сезон 2021 г. на размера на единичните цени на плажни

принадлежности – чадъри и шезлонги и Заповед на министъра на туризма № Т-РД-16-139/26.05.2021 г. за намаление на наемните цени за 2021 г.

Дирекция „Програми и проекти в туризма“, съсредоточава усилия за изпълнение на дейности, водещи до реализиране на целта за **Диверсификация на националния туристически продукт**, като подпомага процеса на позициониране на България, като туристическа дестинация в по-висок клас на световния туристически пазар като качество и добавена стойност, чрез подготовка и изпълнение на проекти с външно финансиране, насочени към развитие на туризма.

В посока **разработване, изпълнение, мониторинг, контрол и докладване по проекти по оперативните програми, изпълнявани от МТ като директен бенефициент** и за ограничаване последиците за туристическия сектор от въведените ограничителни мерки за справяне с кризата с коронавируса, продължава изпълнението на проекта по ОП “Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 с № BG16RFOP002-2.080-0003 „Подкрепа на предприятия, регистрирани по Закона за туризма като туроператор или туристически агент, за преодоляване на икономическите последици от COVID-19, на стойност 10 млн. лв. Целта му е постигане на положителен ефект за развитието на българските МСП в туристическия сектор посредством осигуряване на оперативен капитал за регистрирани по Закона за туризма туроператори и туристически агенти, за справяне с последиците от пандемията COVID-19. По него 720 предприятия, регистрирани като туроператор и/или туристически агент получиха финансиране, за което следваше до 21.04.2021 г. да отчетът разходваните средства. Процедира се мониторинг на това отчитане от страна на министерството.

През отчетния период, съгласно одобрени графици се изпълняват дейностите по следните проекти, финансирани по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 г.:

1. Проект „Повишаване на капацитета на МСП в сектор туризъм чрез оказване на подкрепа за създаване и функциониране на Организациите за Управление на Туристическите Райони“ за повишаване конкурентоспособността на малките и средни предприятия за устойчиво развитие на туризма посредством институционална подкрепа за създаване и функциониране на Организациите за управление на туристическите райони.

2. Проект “Повишаване качеството на услугите на МСП в туризма чрез използване на информационни и комуникационни технологии (ИКТ) и уеб-базиран

маркетинг“ за повишаване конкурентоспособността на малките и средни предприятия за устойчиво развитие на туризма посредством институционална подкрепа на ОУТР и на МСП в туристическите райони чрез информационни и комуникационни технологии (ИКТ) и уеб-базиран маркетинг.

В допълнение, през отчетния период МТ беше администратор на 6 бр. схеми за подкрепа на туристическия сектор, като е планирал, организираше, провел и мониторираше 6 (шест) мерки за държавна помощ. Провеждани са чрез Системата за управление на националните инвестиции (СУНИ) на обща стойност 171 млн. лв.

В посока участие в процеса на **разработване, изпълнение, мониторинг, контрол и докладване и партньорство по проекти и програми, финансирани от други външни източници**, дирекция „Програми и проекти в туризма“ през 2021 г. продължава успешно да:

Реализира качествено и в срок изпълнението на: 1 проект по Програма за трансгранично сътрудничество (ТГС) Интеррег-ИПП България-Сърбия 2014 — 2020 г. за развитие на туризма в ТГ регион; 1 проект по ТГС Гърция – България 2014-2020 г. за развитие на туризма в ТГ регион.

Подготвя изпълнението на проект за подкрепа на координаторите на ПО 3 на Дунавската стратегия по Програма Дунав.

Участва като партньор в изпълнението на проект по Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020 г. През м. 11.2021 г. е подписано Допълнително споразумение за прекратяване на Споразумение за партньорство за изпълнение на проект по процедура BG05SFOP001-1.004 по Оперативна програма „Добро управление“, поради отпаднала необходимост МТ да е партньор по проекта и поради вече изпълнени дейности, приложими за него по проекта.

При изпълнението на целта за **утвърждаване на България като лидер в туристическото развитие на ЕС и региона** от ключово значение е осъществяваната дейност по реализацията на Стратегия на ЕС за Дунавския регион и ролята на МТ като координатор на Приоритетна област 3 „Насърчаване на дейностите в областта на културата и туризма и преките контакти между хората”.

Представители на дирекция ППТ **текущо участват в комисии/работни групи/съвещателни и консултативни органи/комитети за наблюдение** по структурните фондове и трансграничните програми за България за периода 2014-2020 г. Участва се и дейността на работни групи свързани с приемане на европейското законодателство за програмния период 2021 – 2027 г.

По отношение на кризата с коронавируса, която оказва сериозно влияние на туристическия бизнес през отчетния период се провеждаха активни консултации на предприятия и лица от сектора за актуални мерки на правителството, предоставящи възможност за кандидатстване предоставянето на безвъзмездни финансови средства и/или преференциално кредитиране в подкрепа на тяхната ликвидност. В допълнение, от министерството бяха предприети спешни и адекватни действия както по обосновка необходимостта от осигуряване, така и за своевременно предоставяне на достъп до финансиране с безвъзмездни средства за туристическия бизнес.

БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ТУРИСТИЧЕСКА РЕКЛАМА И МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО В ОБЛАСТТА НА ТУРИЗМА“

Целите на програмата насочени към популяризиране на туристическата марка „България“ и утвърждаване на позитивен имидж на страната сред целевите групи, засилване на информираността за България и интереса към разнообразните туристически продукти, прилагане на най-ефективните маркетинг инструменти за позициониране и промоция на България като атрактивна туристическа дестинация, съгласуван с браншовите организации и големите туроператори.

Дейностите по програмата, изпълнявани от **дирекция „Маркетинг, реклама и информация в туризма“** за отчетния период са ориентирани към изграждане на имидж на България като целогодишна туристическа дестинация чрез пазарно позициониране на основни и нови пазари, както и чрез активно рекламно присъствие на вътрешния и външния пазар.

Осъществени са участия с национални и информационни щандове на 28 /двадесет и осем/ международни туристически борси и 14 /четирнадесет/ туристически изложения в България.

Осъществени са 26 /двадесет и шест/ комуникационни кампании на целеви пазари.

Организиран са 21 /двадесет и един/ журналистически тур за промотиране на тематични туристически маршрути.

Проведени са 3 /три/ акции по насърчаване на продажбите с големи чуждестранни туроператори.

Проведена е кампания в социалните мрежи Facebook и Instagram и редизайн на уебсайта www.bulgariatravel.org като посетители на официалния туристически сайт за периода са се увеличили с 23,07% спрямо същия период на 2020 г.

Проведени са 13 /тринадесет/ презентации за България в чужбина.

Целите на дирекция „МСИОТ“ са поддържане на сътрудничеството на Република България с международните органи и организации в областта на туризма, както и активна работа на място на националните туристически представителства на България на основни целеви пазари съвместно с държавни институции, мисии и посолства зад граница и неправителствени организации.

Дирекция МСИОТ функционира в рамките на бюджетна програма "Развитие на националната туристическа реклама и международно сътрудничество в областта на туризма". Нейните основни цели са поддържане на сътрудничеството на Република България с международните органи и организации в областта на туризма, както и активна работа на място на националните туристически представителства на България на основни целеви пазари съвместно с държавни институции, мисии и посолства зад граница и неправителствени организации.

В условията на продължаващата пандемия от Ковид-19, дейността на дирекция МСИОТ през 2021 г. е насочена към мерки за насърчаване на туристопотока на водещите пазари за международен туризъм. изключително важна стъпка в тази насока беше откриването на Национално туристическо представителство на България в гр. Варшава, Полша.

През периода се осъществиха изключително активни контакти с приоритетни партньори в сектора. Представители на Министерството на туризма участваха в работни сесии с организации като СОР, ОИСР, ЧИС, Европейска туристическа комисия и др.

Продължиха усилията и комуникацията с цел насърчаване на туризма в обобщоевропейска план в рамките на Европейската комисия.

С цел актуализиране на договорно-правната база, бяха подготвени редица проекта на двустранни споразумение на частно и държавно равнище.

Туристическите представителства поддържаха интензивни контакти с централите на повечето от големите и водещи туроператори за България. Бяха организирани пресконференции, кръгли маси, журналистически турове с разнообразна насоченост.

Бяха разпращани информационно-рекламни пакети за туроператори, туристически групи и самостоятелни туристи; семейства, туристически целеви групи.

БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „АДМИНИСТРАЦИЯ“

Програмата се изпълнява от дирекциите от общата администрация и ръководителите на административни структури на пряко подчинение на министъра на туризма, както и служителите на пряко подчинение на министъра на туризма.

Основна цел на програмата е подобряване държавното управление в областта на туризма и повишаване професионалните умения на администрацията.

Целта на програма „Администрация“ за отчетния период е постигната, чрез навременно осигуряване дейностите по управление на човешките ресурси и административното, информационно, финансово и материално – техническо обслужване на служителите от специализираната и общата администрация.

Осъществените дейности възложени на служителите от общата администрация за отчетния период подпомагат изпълнението на останалите програми и допринасят за постигането на стратегическите цели на МТ.